

Uit de praktijk

MIREILLE BOSSCHER

NAJAAR 2017

Nalatenschap aan een goed doel

EEN MANIER OM SUCCESSIERECHTEN UIT TE SPAREN

Hij zou als eerste overlijden, daar was hij heilig van overtuigd. Daarom had Frits* alles in zijn testament nagelaten aan zijn echtgenote Ellen*, van wie hij altijd zielsveel had gehouden. Toen zij echter plotseling overleed, moest hij zijn testament herzien. Hij kwam in een web van Franse successierechten en Nederlandse erfbelasting terecht en zag het even niet meer zitten ...

HET WAS LIEFDE OP HET eerste gezicht,' vertelt Frits tijdens ons eerste gesprek. 'Ik was stapel op haar,' zegt hij, wijzend op een sprankelende verschijning op zijn telefoon. Als hij vervolgens vertelt over de bed & breakfast die ze zouden starten in Frankrijk, houdt hij het niet meer droog. Het is een droom die door Ellens plotselinge overlijden in rook is opgegaan.

'Ik kan het gewoonweg niet alleen runnen,' zucht hij. 'Het zou me teveel aan Ellen doen herinneren.'

In plaats daarvan laat hij de Franse ferme verbouwen, zodat hij er zelf in kan blijven wonen, ook als hij minder mobiel wordt. Omdat hij alles na zijn overlijden aan Ellen zou nalaten, moet Frits zijn testament herzien. Nu sinds 17 augustus 2015 in een groot deel van de Europese Unie de Europese Erfrechtver-

ordening geldt, weet hij niet hoe dit moet aanpakken.

Erfrecht versus successierecht

Samen nemen we de Erfrechtverordening door. Hierin staat dat het erfrecht dat van toepassing is, samenhangt met de woonplaats van de overledene. Omdat Frits in Frankrijk gaat wonen, zal Frans erfrecht van toepassing zijn. Door zijn Nederlandse nationaliteit mag hij echter ook opteren voor Nederlands erfrecht. Maar afgezien van de erfrechtvraag, is het ook van belang te weten of er Frans successierecht over het vermogen verschuldigd is.

De Franse fiscus heft successierecht in meerdere situaties. Allereerst indien de overledene ten tijde van het overlijden in Frankrijk woonde. Ook is successierecht verschuldigd als er sprake is van vererving van Frans vermogen. Tenslotte moet de erfgenaam successierecht afdragen indien

deze in de afgelopen tien jaar minimaal zes jaar in Frankrijk woonde. Wanneer je in Frankrijk belasting over de verkrijging moet betalen, is het overigens niet vanzelfsprekend dat de Nederlandse erfbelasting vervalt. Dat verschilt per geval.

Geen geschikte erfgenamen

'Mijn vrouw en ik zijn helaas kinderloos gebleven,' vertelt Frits. 'Daar hebben we ons bij neergelegd. Ik heb dus geen kinderen aan wie ik bij mijn overlijden iets kan nalaten.' Ik knik instemmend.

'Hoe is de verstandhouding met verdere familie?' informeer ik.

Zijn ouders zijn overleden. De band met zijn broers en zusters is prima, maar door hun goede banen zitten zij er warmjes bij. Frits vindt het daarom niet nodig om zijn vermogen aan hen na te laten. 'Bovendien moeten ze een aanzienlijk percentage aan Franse successierechten betalen,' zegt hij, 'en daar heb ik niet voor gewerkt.'

Al pratende bedenkt Frits dat een goed doel een goede optie is voor zijn nalatenschap. Een manier om iets terug te doen voor de maatschappij, maar ook om successierechten uit te sparen. In de afgelopen jaren deden Ellen en hij geregeld vrij-

willigerswerk, dus ook zij zou dit goedkeuren. Zijn interesse loopt uiteen van instanties die opkomen voor de rechten van dieren, het ondersteunen van jong muzikaal talent of organisaties die goed werk verzorgen in oorlogsgebieden. 'Mijn voorkeur gaat uit naar een Nederlandse organisatie,' zegt hij tenslotte. 'Daar heb ik meer vertrouwen in dan in een Franse instantie.'

Status voor belastingvrij ontvangen

We checken een aantal stichtingen op hun ANBI-status, de afkorting voor algemeen nut beogende instelling. Als instanties in Nederland deze status hebben, kunnen ze belastingvrij erfenissen en schenkingen ontvangen. Goede doelen verwerven deze ANBI-status als ze voldoen aan een aantal criteria. Zo moet de instelling zich onder meer voor meer dan negentig procent inzetten voor het algemeen belang, de zogenoemde negentig procent-eis. Ook moet de instelling met haar algemeen nuttige activiteiten geen winstoogmerk hebben en dienen zowel de instelling als diegenen die daarbij betrokken zijn aan integriteitseisen te voldoen.

Zijn broers en zusters zitten er warmjes bij. Frits vindt het daarom niet nodig om zijn vermogen aan hen na te laten

Ook Franse instanties kunnen op verschillende manieren in aanmerking komen voor een vrijstelling voor de successierechten (*mutations à titre gratuit*). De Franse evenknie van ANBI heet 'association reconnue d'utilité publique'. De aard van de goederen die nagelaten worden aan een stichting die het publieke belang dient, speelt bij de vrijstelling een rol, zoals kunstvoorwerpen. Ook de specifieke functie die een organisatie heeft kan doorslaggevend zijn. De vrijstelling is eveneens eenvoudig te regelen als een Nederlandse organisatie een zusterorganisatie in Frankrijk heeft. Als laatste kan de instantie een beroep doen op artikel 795-0 A van de 'Code General des Impôts', waarbij deze zelfs nog na iemands overlijden een dergelijke status kan aanvragen.

Opgelucht

Frits haalt opgelucht adem. Hij is blij met de uitkomst van ons gesprek. Hij weet nu

wat hij wil, en wat de beste manier is om dit vast te laten leggen in zijn testament, zonder dat er onnodig geld naar de belasting gaat. Hij is er zeker van dat Ellen vanuit de hemel instemmend mee-

kijkt. 'Onze verdiende centjes gaan een mooie bestemming krijgen,' lacht hij. 'Maar eerst ga ik er hopelijk zelf nog lang van genieten.' ■

* De namen uit dit artikel zijn om privacyredenen gefingeerd.

Mr. Mireille Bosscher is kandidaat-notaris en eigenaar van Juridische Adviespraktijk Bosscher in Den Haag. In deze rubriek belicht zij juridische en notariële praktijkvoorbeelden waar u niet direct bij stilstaat. info@bosscher-advies.nl www.bosscher-advies.nl